

και το Ρούσκιο και κάτω. Στην ίδια πρέπει να περιλαμβάνεται και η μικρή λεκάνη της Μαμουσιάς που φτάνει ανατολικά ως το ποτάμι των Καλαβρύτων. Τούτη πρέπει να ήταν η χώρα της πόλης Καρύνεια, η οποία έτσι αποδεικνύεται κληρονόμος ενός μέρους της χώρας της Ελίκης. Πιο κάτω θα εξετάσουμε το ερώτημα αν στην ίδια περιήλθαν και οι πιο νότιες λεκάνες Δουμενών, Βιλιβίνας-Πλατανιώτισσας και Βάλτας.

Από τον Πausανία μαθαίνουμε ακόμη μερικά πράγματα για την Καρύνεια (VII 25. 6-7): *παρὰ τούτοις (τους Καρυνεῖς) συνοικοὶ Μυκηναῖοι κατὰ συμφορὰν ἀφίκοντο ἐκ τῆς Ἀργολίδος*. Οι Αργεῖοι επιτέθηκαν κατά των Μυκηναίων, αλλά δεν μπορούσαν να αλώσουν το τείχος της πόλης, χτισμένο όπως και εκείνο της Τίρυνθας από τους Κύκλωπες και πολύ ισχυρό. Τους πολιορκήσαν και κατὰ ἀνάγκην ἐκλείπουσι Μυκηναῖοι τὴν πόλιν ἐπιλειπόντων σφᾶς τῶν σιτίων. Και άλλοι από αυτούς πήγαν στις Κλεωνές, *τοῦ δήμου δὲ πλέον μὲν ἤμισυ ἐς Μακεδονίαν καταφεύγουσι παρ' Ἀλέξανδρον, ὃ Μαρδόنيος ὁ Γωβρύου τὴν ἀγγελίαν ἐπίστευσε ἐς Ἀθήνας ἀπαγγέλλαι*. Δίνει έτσι και τη χρονολόγηση του γεγονότος. Λίγο μετά τα Περσικά, όσο ακόμα ήταν βασιλεύς της Μακεδονίας ο Αλέξανδρος. Συνάγεται εύλογα πως η επίθεση των Αργείων είχε να κάνει και με το γεγονός ότι, ενώ αυτοί δεν συμμετείχαν στον αγώνα κατά των Περσών, οι άμεσοι γείτονές τους και μάλλον περίοικοί τους Μυκηναῖοι, όπως και οι Τίρυνθιοι, συμμετείχαν στη σύγκρουση των Πλαταιών ακολουθώντας σαφώς φιλολακωνική πολιτική. Τα ονόματά τους βρίσκονται χαραγμένα στους χάλκινους όφεις που στήριζαν τον τρίποδα τον οποίο ανέθεσαν οι νικητές των Πλαταιών στους Δελφούς, σήμερα στον ιππόδρομο της Κωνσταντινούπολης. Προσθέτει όμως επίσης ο Πausανίας, *ὅτι ὁ δὲ ἄλλος δῆμος ἀφίκοντο ἐς τὴν Κερύνειαν, καὶ δυνατωτέρα τε ἢ Κερύνεια οἰκητόρων πλήθει καὶ ἐς τὸ ἔπειτα ἐγένετο ἐπιφανεστέρα διὰ τὴν συνοίκησιν τῶν Μυκηναίων*. Και προσθέτει: *ἐν Κερυνείᾳ δὲ ἱερὸν ἔστιν Εὐμενίδων· ἰδρῦσασθαι δὲ αὐτὸ Ὀρέστην λέγουσιν*. Τα γεγονότα αυτά χρονολογούνται ανάμεσα στα 468 και τα 463. Τα αναφέρει και ο Διόδωρος (XI 65) που λέει όμως ότι οι Αργεῖοι εξανδραπόδισαν τους Μυκηναίους. Ο Πausανίας λοιπόν ακολουθεῖ ἄλλη ἄποψη που πρέπει να σχετίζεται με πίστη των Αχαιών, ότι μεγάλο πάντως μέρος του δήμου κατέφυγε στην Καρύνεια. Ίσως ακριβέστερα είναι τα δικά του γραφόμενα. Όπως στην αρχή της εργασίας σημειώσαμε, ο Στράβων (VIII 7. 5) διασώζει στίχο του Αισχύλου που μνημονεύει αχαϊκές πόλεις, τις γνωστές από τον Ηρόδοτο, αλλά, αν έχουν δίκιο οι εκδότες, περιλαμβάνει και την Καρύνεια που δεν είναι μια από αυτές σε εκείνα τα χρόνια. Σε αυτή την περίπτωση η παρουσία μεταξύ πόλεων ενός οικισμού, ενός δήμου που πρέπει να υπαγόταν τότε στην Ελίκη, αιτιολογείται από την παρατήρηση, ότι το αθηναϊκό κοινό του τραγικού θα γνώριζε το όνομα του οικισμού και της κοινότητας, εξαιτίας ακριβώς των περίπου σύγχρονων γεγονότων και της καταφυγής σε αυτόν μέρος των Μυκηναίων.

Η σχετική παράγραφος του Πausανία φαίνεται συγχρόνως ως επεξήγηση της διαφοροποίησής του από τον Ηρόδοτο, όταν δίνοντας τον κατάλογο των αρχικών δώδεκα πόλεων (VII 6. 1) περιλαμβάνει σε αυτές την Κερύνεια την οποία δεν μνημονεύει εκείνος, και αφαιρεί την Πάτρα. Είναι χρήσιμο να δούμε το θέμα αναλυτικότερα. Ο Ηρόδοτος, τον οποίο είναι βέβαιο ότι γνώριζε ο Πausανίας, λέει ότι οι Ίωνες στην Πελοπόννησο ήταν διαιρεμένοι σε δώδεκα μέρη, στα ίδια που ήταν και οι διαδεχθέντες Αχαιοί, και στην Ασία ίδρυσαν πόλεις. Για τον Πausανία δεν υπάρχει διαφορά. Λαμβάνει το «μέρεα» ως συνώνυμο του «πόλεις» και για αυτόν ο τελευταίος όρος σημαίνει και επικράτεια και πληθυσμό και συγχρόνως και οικιστικό συγκρότημα. Έτσι γράφει (VII 6. 1): *τότε δὲ ἀπεληλυθόντων Ἰώνων τὴν τε <γῆν> οἱ Ἀχαιοὶ τῶν Ἰώνων διελάγχανον καὶ ἐσφκίζοντο ἐς τὰς πόλεις. Αἱ δὲ δύο καὶ δέκα ἦσαν ἀριθμὸν*. Έχει εκθέσει προηγουμένως (VII 1. 5) την ιστορική εκδοχή του για τους Αχαιοὺς: *τοῖς δὲ Ἀχαιοῖς τῆνικαῦτα ὑπῆρξε καὶ αὐτοῖς ἐκ Λακεδαιμόνος καὶ Ἄργους ὑπὸ Δωριέων ἐξεληλάσθαι ...* Εξηγεί επίσης (VII 1. 7-8), ότι πριν από την κάθοδο των Δωριέων είχε επικρατήσει να ονομάζονται Αχαιοί μόνο εκείνοι της Λακεδαίμονος και του Ἄργους (ενώ μόνο οι τελευταῖοι ονομάζονταν και Δαναοί). Και